

בעודש"ת

שפע חיים

דברי תורה

מאת

ב"ק מרן אדמו"ר
הגה"ק זצוקללה"ה

דברי תורה

מאת

ב"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

פרשת בלק תשפ"ה

גליון ב' אלפים קפ"ח

שנה מ"א • גליון ל"ט

יוצא לאור ע"י

מכון הוצאה לאור "שפע חיים"

אגוד חסידי צאנז

רח' דברי חיים 5 • קרית צאנז נתניה

טלפון/פקס: 09-8820355

בארה"ב: 201-472-0556

תוכן הענינים

דברי תורה מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זצוקללה"ה

בשיעור חומש ורש"י פרשת בלק תש"י

- בלק על אף שראה את ניסי ה' ונפלאותיו לא השכיל להבין שהוא מעשי השי"ת, אלא תלה הכל במקרי הטבע, ולכן היה סבור להתגבר על בני ישראל בכוחו של בלעם.
- החוטא נופלת עליו אימתה ופחד ומתיירא מכל דבר משום דמזליה חזי, ואילו הבוטח בה' ידע שה' עמו.
- שם הוי"ה נראה וניכר על פניהם של בני ישראל, ועל ידי תוארם והדר זקנם הם מספרים תהלות ה'.
- מואב היו סבורים שכח בני ישראל היא על ידי משה שהוא מנהיגם, ולכן העמידו עליהם מלך כנגדו.
- בלק היה סבור להתגבר על בני ישראל על ידי כך שבאו בסמוך אליו, ובהיות כי 'אוי לרשע אוי לשכנו' חשב שתמצא הקללה מקום לחול עליהם.
- זקני מואב וזקני מדין החזיקו את הקסמים 'בידם' מפני שכל אחד חשש מחבירו שיגנוב ממנו את הקסמים.
- טעם הדבר שאנו רואים לפעמים שהרשעים עושים ומצליחים, לפי שכוונתם היא בכל אמתיות לבבם שלא למען בצע כסף, ומחשבה אמתית זאת גורמת לקיום דרכם הרעה.

בשולחן הטהור ליל ש"ק פרשת בלק תשכ"ב

- הקב"ה שמר את בלעם הרשע מכל חטא כדי שלבסוף יקלל ישראל ויקבל את עונשו.

בשולחן הטהור יום ש"ק פרשת בלק תשכ"ב

- בלק הרשע רצה להזכירו לבלעם הרשע שבני ישראל אינם טובים יותר משאר אומות העולם, כמו שטען שר של מצרים הללו עובדי עבודה והללו עובדי עבודה זרה.
- אבל האמת אינו כן, כי אומות העולם היו מאז ומעולם רעים וחטאים לה' מאד, ומעולם לא היה להם איזה רצון ומחשבה טובה לשוב אל ה', בעוד שבני ישראל היו יראים מהקב"ה קודם שבאו למצרים, ורק מפני שהיו שם במצרים זמן רב ונטמעו בין העכו"ם היו אנוסים לגמרי ולא מגיע להם עונש כלל.

דברי תורה מאת כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

גדר מזה וגדר מזה

- ממרן זי"ע בענין 'קדש עצמן במותר לך' על חובת האדם לעשות גדרים וסייגים כדי שלא יבוא לידי עבירה.
- ענין זה חידש הבעש"ט הקדוש על מנת להרחיק את האדם מן העבירה על ידי הגבלות שונות וגדרים וסייגים, וביאור פלוגתת רש"י והרמב"ן על קדושים תהיו.
- האומר אין לי אלא תורה, שמקיים רק מה שכתוב בתורה בלי תוספת גדרים וסייגים, בסופו של דבר גם תורה אין לו, כי יצרו הרע יתגבר עליו.

- מספה"ק בני יששכר, שעל ידי הוספת חומרות והידורים זוכים לאור המקיף על האיברים החיצוניים, וכך מגרשים את הקליפות והמוזיקים.
- כן מרחיק על ידי זה את הקליפות שעלולים להחטיא אותו.
- מספה"ק דברי יחזקאל על דברי רש"י על הפסוק את ה' האמרת וגו', דבאשר אין האדם מוסיף לו חומרות וגדרים במנהגי חסידים ואנשי מעשה, הוא עלול ליפול.
- "האמריך" הוא מלשון 'אימרא' – שפה שעושים לבגד שלא יקרע, ורומז שצריך האדם לעשות לו גדר ולהוסיף לפנים משורת הדין.
- בלק היה מבשף גדול והבין שבני ישראל מגרשים הקליפות מכח שהוסיפו גדרים וסייגים וזכו לאור המקיף, וזה את כל אשר עשה ישראל 'לאמורי', מלשון אימרא.
- 'עתה ילחכו הקהל את כל סביבותנו' כי לגויים אין אור המקיף מסביב, ובבחינת 'ילחכו עפר כנחש', כי הנחש היה ערום.
- האדם צריך לעשות לו 'גדר מזה וגדר מזה' כדי לזכות לסיוע על ידי מלאך ה'.

ברוך אשר יקים

את דברי התורה הזאת

"... ועיקר שבעקרים לטובת נשמותי,

שאם יודעין ממני איזה חידוש אמת בתוה"ק,

לפרסמה בשמי וללמדם בישראל..."

מתוך צוואת הקודש של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע

הרימו תרומותיכם

בעין יפה וברוח נדיבה להפצת מעיינות הקודש

שמות התורמים מ-180 ש"ח ומעלה

נחקקים בספר זכרון מיוחד ושמותיהם מוזכרים מדי חודש בחדשו

ליד ציון קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק זי"ע

להיפקד בדבר ישיועה ורחמים בכל משאלות לבם לטובה

את התרומות בכרטיס אשראי והשמות להזכרה ניתן למסור

בטל' 052-7140042

דברי תורה

מב"ק מרן אדמו"ר הגה"ק וצוקללה"ה

בשיעור חומש ורש"י פרשת בלק תש"י

להתגבר עליהם בכוחו של בלעם למעלה מן הטבע, כמו להבדיל אלף אלפי הברלות כח הברכה שיש לצדיקים.

על כן אמר הכתוב, וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה 'ישראל' לאמורי, שהיה סבור ש'ישראל' הוא העושה ונלחם באמורי. ועל כן ויגר מואב מפני העם מאד, לא מפני שה' עמם, אלא כי רב הוא, את הכל תלה במקרי הטבע. ולכן וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור פתורה אשר על הנחר ארץ בני עמו לקרוא לו וגו'.
(במדבר כב, ב-ה)

*

זקני הקדוש זי"ע בספה"ק ישמח משה (ריש פרשתן) כתב בביאור הפסוקים על דרך משל, באחד שבא לתוך חורבה ומצא אדם אחד וחרבו שלופה בידו והרג את חבריו, וכראות זה הבא את המעשה הרע חישב מה לעשות, אם אלך ואעיד הלא עד אחד אינו נאמן, ורץ לחוץ וצעק בקול גדול שיביאו אנשים ויראו, וכראות הרוצח כי כלתה אליו הרעה יצא גם הוא לחוץ וצעק גם כן. ויהי כי נשמע ועתם ובאו האנשים, זה צועק אני מצאתי זה בחרב שלופה בידו שרצח אדם בהחורבה, והנה ההרוג מונח עדיין בפניהם, וזה צועק להיפך, והנה נתפסו שניהם.

וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה 'ישראל' לאמורי. ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא ויקץ מואב מפני בני ישראל. ויאמר מואב אל זקני מדין עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו בלחוד השור את ירך השדה ובלק בן צפור מלך למואב בעת ההוא. וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור פתורה אשר על הנחר ארץ בני עמו לקרוא לו וגו'.

בלק הרשע אף שבעינו ראה את כל ניסי ה' ונפלאותיו במלחמת סיחון ועוג, לא השכיל להבין כי יד ה' עשתה זאת, כפי שהבינו גם חרטומי מצרים והודו ואמרו (שמות ה, טו) אצבע אלקים היא, אלא עדיין עמד באיוולתו לתלות את הכל במקרי הטבע כאילו בני ישראל בכח עצמם עשו כל זאת.

סבלות זו שהיה חושב שהצלחת בני ישראל היא בטבע, היא שהביאה אותו לקרוא את בלעם לקלל ח"ו את ישראל, כפי שאמר לו (להלן פסוק ו) כי ידעתי את אשר תברך מבוךך ואשר תאור יואר, כי אילו היה משכיל להבין שהקב"ה הוא עושה הכל ואין וולתו, היה מבין שאין בכח בלעם לפעול מאומה מבלעדי השי"ת, אלא שהוא חשב שכוחם של בני ישראל הוא מצד הטבע, ולכן היה סבור

דאיבעת וכו', אף על גב דאיהו לא חזי מוּלִיָּה חזי וכו'.

על פי זה כתב שם בישמח משה לפרש הפסוקים, וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמורי, ועוד ראה כי ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא וגו', ומכך שראה בלק שנפלה על מואב אימתה ופחד, הבין כי ישראל שעלתם עומדת להם מאד, ועל כן השית עצה לשלוח אל בלעם בן בעור שיבוא לקלל ח"ו את ישראל. עכת"ד עיי"ש.

באלה הדברים יש לפרש את דבר הכתוב (ימיה יז, ז), ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו, ולכאורה הוא כפל לשון. ברם להג"ל יתבאר, ברוך הגבר אשר יבטח בה', ואז יש לו על מי לסמוך ואינו פוחד וירא מכלום, כי והיה ה' מבטחו, שהבטחון בה' סימן הוא לו שה' עמו.

*

עוד נראה לפרש במשמעות אלה הכתובים, שלאחר אשר וירא בלק בן צפור וגו', מכך נגרם אשר ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא ויקץ מואב מפני בני ישראל'. הביאור הוא על פי מה שאמר הכתוב (דברים כה, י) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, הכוונה, כי הנה שם השי"ת נראה וניכר על צורת פני בני ישראל, כמפורש בזהר הקדוש (וזהר חדש, פרשת יתרו, דף נח, א) ששם הוי"ה נחקק על פני האדם, ב' העינים הם כב' יודי"ן, והחוטם הוא בצורת ו', ויחד הם עולים בגימטריא כ"ו כמספר שם הוי"ה (ע"ע בפרדס רימונים, שער לא, פרק ח; מגלה עמוקות, פרשת ויצא, עה"פ ויחלום והנה סולם; של"ה

וייחי כי ישב המלך לשפוט אותם וחקרו אותם, כל אחד עמד בשלו, ויוועץ המלך מה לעשות, וה' נתן עצה בלבו ויצו להביא שניהם שיתווכחו בפניו, ובעוד שהם מתווכחים וכל אחד אומר לחבירו אתה הרוצח, אמר המלך, הלא יש לי אחד שהוא נביא אמת, וכבר נבחן כמה פעמים כל דבריו ולא נפל מדבריו ארצה, ובודאי הוא יגיד האמת מי הרוצח ומי הוא הנקי, והנקי יפטר והרוצח יהרג.

והנה באמת אין אתו נביא יודע עד מה, אך עשה זה בערמה. ויצו בבהילו את עבדיו המשכילים להביא את פלוני בן פלוני הנביא בדבר המלך, והנה הם רצים ודחופים ויצאו עד מחוץ לפלסטין ושהו שם זמן מה, ואחר זה בא אחד ופתח הפתח ואמר, אדוני המלך הנה בא הנביא והוא עומד בחוץ, ויאמר המלך יבוא. ובתוך כך הביט המלך בפניהם, והנה הנקי לא פחד ופניו לא נפל, כי אמר בלבו, הן לו יהיה כן שיש בכאן נמצא נביא אמת, הלא מכל מקום אפטר מהעונש כי הלא באמת נקי אני. והרוצח נחרד מאד באמרו בלבו, אולי באמת יש כאן נביא וסר אלי מר המות, ועל ידי זה הכרת פניו ענתה בו דאזיל סומקא ואתי חיורי. וכראות המלך שזה לא נחרד ולא נרתע, וזה נחרד מאד, אמר תפסו את זה שזה הוא הרוצח מכיון שנחרד, ואת זה פטרו, כיון שנתאמת אצל המלך שבודאי הוא הנקי, עד כאן המשל.

והנמשל הוא כי הנה העידו רז"ל (ברכות ס, א) מאן דמפחד חמאה הוא, דאף על גב דלא ידע האדם בעצמו אם הוא חוטא, העידו דלב יודע מרת נפשו (משלי יד, י), ואמרו עוד (מגילה ג, א) האי מאן

באדרא רבה, ח"ג דף קלא, ב; בני יששכר, מאמרי אלול, מאמר ב, אות ב). מטעם זה כתב זק"ק זי"ע באגרא דפרקא (אות שלו) מנהג ישראל שאדם כשעוסק בתורה ומתקשה באיזה דבר הוא מסלסל ומהפך בקונו וממשמש בו, עיי"ש (וע"ע שו"ת דברי יציב, יו"ד סימן קלג, אות ד; חלק ג, סימן צא, אות ב). ולזה מצינו ביוסף הצדיק (רש"י בראשית לו, ב) שהיה מסלסל בשעריו. וזה הרמז, עם 'זו' בגימטריא י"ג יצרתי לי תהלתי יספרו.

כאשר אדם מישראל נחתם בשם הוי"ה ב"ה ויש עליו צלם אלקים, אזי כל אומות העולם וכל המוזיקים והמשחיתים מתייראים מפניו ובורחים הימנו. והיו, וראו כל עמי הארץ כי שם הוי"ה נקרא עליך - ששמו יתברך נראה על פניך - ויראו ממך, כי כולם יראים ובורחים מפני שם הוי"ה ב"ה הנקרא על פני בני ישראל.

זהו המכוון בדבר הכתוב, ויגר מואב 'מפני' העם מאד, היינו משם הוי"ה ב"ה הנקרא על פני עם ישראל, ואמר 'מפני העם' שאפילו משם ה' הנקרא על פני המון העם הפשוטים היו מתייראים. אולם ויקץ מואב, כלומר עיקר פחדם ויראתם היה, 'מפני' בני ישראל, הם אנשי המעלה שהם בבחינת ישראל, שמאור הקדושה הזורח מפניהם היו קצים ומתייראים ביתר שאת.

*

ויאמר מואב אל זקני מדין עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו בלחוד חשור את ירך השדה.

מואב ידעו שבני ישראל מזהרים שלא להילחם בהם, כמו שנאמר (דברים

הקדוש, שער האותיות, אות ק' קדושה, ג). לכן שגור בפי הבריות שיהודי יש לו חוטם ארוך, ומקור לזה אפשר להביא מהגמרא (תענית כט, א) שכאשר נגזרה גזירה על רבן גמליאל להריגה, בא אותו הגמון ועמד בבית המדרש ואמר, בעל החוטם מתבקש, מתבקש, בעל החוטם מתבקש.

בן הזקן הוא מחותמו של הקב"ה על פני איש יהודי, כמו שהאר"י ביערות דבש (חלק ראשון, דרוש טו) להוכיח את אלו המשחיתים פאת זקנם בתער, וכותב שם בתוך דברי קדשו: כי זה בכלל י"ג מדות מי"ג תקוני דיקנא קדישא וכו', ודבר זה הוא חוק מן ה' לתת כן לישראל בלי ישלחו יד בו, ולא נאמר בתורה מעם, והוא ברית. כמו שיש ברית קודש במילה, כן הזקן ברית סמוך ללשון ברית הלשון, וכן הזקן אות ברית לישראל חתומים בתקונא דדיקנא קדישא, וחותרם קודש קדשים. וכל מי שיש לו זקן, הוא בצלם אלקים, אבל מי שאין לו, אינו בצלם אלקים, רק הוא בצלם אדם בליעל הס"ם וכו'. ועל זה צווח דוד (תהלים ג, טו) ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי, דהיינו הזקן הוא חוקי לבלי לגלח, ואתם תספרו בתער השכיחה, וכן פירוש האר"י ז"ל על (ישעיה מג, כא) עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו, מלשון גילוח הזקן, וכן פירוש כאן שיספרו חוק ה' וישאו בריתו שזקן הוא ברית כנ"ל, עלי פיך וכו', עיי"ש באריכות.

הוי"ו אמר שבני ישראל בתספורתם הנכונה כדת וכדין המה מספרים את תהילת השי"ת, כי י"ג תיקוני דיקנא קדישא מכונים כנגד י"ג מדות של רחמים, שהם מכונים כנגד י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן (עיי"ן זוה"ק, פרשת נשא,

אשר תברך מבורך ואשר תאור יואר.
(כב, ה-ו)

נראה לבאר אומרו 'ועתה לכה נא ארה
לי את העם הזה', כי עד הנה לא
היה מקום לקללה לחול על בני ישראל
הדבקים בה, אכן עכשיו אשר והוא יושב
ממולי, שבני ישראל יושבים בסמיכות
מקום למואב, הרי אמרו חז"ל (נעמים יב, ו)
אוי לרשע אוי לשכנו, ושוב יש מקום
לקללה לחול עליהם, ולכן ועתה שבני
ישראל הם יושבים ממולי לכה נא ארה לי
את העם הזה וגו'.

*

וילכו זקני מואב וזקני מדין וקסמים
בידם ויבואו אל בלעם וידברו
אליו דברי בלק. (כב, ו)

זקני מואב וזקני מדין לא החזיקו את
הקסמים באמתחותיהם, לפי שכל
אחד מהם היה מתירא מחבירו פן יגנוב
ממנו את הקסמים, אלא כל אחד החזיק
את הקסמים בידו לשמרם היטב, ולזה
וילכו זקני מואב וזקני מדין וקסמים
'בידם' דייקא.

*

ויבא אלקים אל בלעם לילה ויאמר לו
אם לקרוא לך באו האנשים קום
לך אתם ואך את הדבר אשר אדבר
אליך אותנו תעשה. (כב, ז)

ברש"י, אם לקרוא לך, אם הקריאה
שלך וסבור אתה ליטול עליה
שכר, קום לך אתם.

נראה לפרש, דהנה כל דבר שקר שאין
בו איזה משהו אמת סופו שאינו
מתקיים, כדמצינו (סוטה לה, א) אמר רבי

ב, ט) אל תצר את מואב, אלא עיקר
חששם היה פן יכלו בני ישראל את כל
העמים אשר סביבותיהם עד שלא יהיה
להם למי למכור וממי לקנות, ולא יהיה
אפשר להם להתכלכל. וזהו שאמרו אל
זקני מדין, עתה ילחכו הקהל את כל
סביבותינו בלחוך השור את ירק השדה,
היינו שאף שעלינו לא יבואו להילחם, מכל
מקום ילחכו את כל סביבותינו ויאבדו את
כל העמים שכנינו שאנו נושאים ונותנים
עמיהם (ועיין רמב"ן, פסוק ג).

*

ובלק בן צפור מלך למואב בעת ההוא.

ברש"י (מקורו במדרש במדבר רבה ב, ד),
בעת ההוא, לא היה ראוי
למלכות. מנסיכי מדין היה, וכיון שמת
סיחון מנוהו עליהם לצורך שעה.

ואפשר להוסיף, כי עד עתה לא המליכו
מואב עליהם מלך שינהיגם
לבדו, אולם עתה כשראו את הצלחת בני
ישראל, תלו את הדבר בכך שיש להם
מנהיג, שמושה רבינו הוא לבדו מנהיגם
ואין מי שיאמר לו מה יעשה, ולכן גמרו
אומר להמליך גם עליהם מלך שימשול
עליהם לבדו, וחשבו שעל ידי כך יהא
בכוחם לעמוד כנגד בני ישראל.

*

וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור
פתורה אשר על הנהר ארץ בני
עמו לקרא לו לאמר הנה עם יצא
ממצרים הנה כסה את עין הארץ והוא
ישב ממולי, ועתה לכה נא ארה לי את
העם הזה כי עצום הוא ממני אולי אוכל
נכה בו ואגרשנו מן הארץ כי ידעת את

הרשע שונא את הצדיק, כדי שלא יתחבר אליו הצדיק ח"ו, היה קשה הדבר להתגבר עליו, ועל כגון זה אמרו חז"ל (ברכות ז, ב; מגילה ו, ב) אמר רבי יצחק, אם ראית רשע שהשעה משחקת לו אל תתגרה בו, שנאמר (תהלים לו, א) אל תתחר במרעים, ולא עוד אלא שדרכיו מצליחין, שנאמר (שם י, ה) יחילו דרכיו בכל עת וכו', וזה על דרך האמור (חבקוק א, יג) למה תביט בוגדים תחריש בכלע רשע צדיק ממנו, הרי שלפעמים הרשע בולע את הצדיק, כמבואר שם בגמרא עיי"ש. אולם מיד כשניתנה דעתו של בלעם הרשע אל עסקי ממון, שוב לא היה ממנו שום חשש.

לבוונה זו אמר הקב"ה לבלעם, אם לקרוא לך באו האנשים, אם הקריאה שלך היא וסבור אתה ליטול עליה שכר, אם כן אין כוונתך באמת מחמת שנאה עצמית אלא מחמת ריווח ממון, כיון שכן, קום לך אתם, כי בין כך ובין כך לא תועיל מאומה לפי שהשקר אין לו רגלים, ומאחר שלא הלך לקללם באמיתיות לבכו אלא מחמת תאות בצע כסף לא היה לו שום כח.

*

ואך את הדבר אשר אדבר אליך אותו תעשה.

יש להבין אומרו 'אותו תעשה', שלכאורה היה לו לומר 'ואך את הדבר אשר אדבר אליך אותו תדבר'.

ויבואר על פי מה שכתב באור החיים הקדוש על הפסוק (להלן כג, ה) וישם ה' דבר בפי בלעם ויאמר שוב אל בלק וכה תדבר, וז"ל: וגראה כי לפי שרצה ה' לגלות עתידות ודברים נפלאים

יוחנן משום רבי מאיר, כל לשון הרע שאין בו דבר אמת בתחילתו אין מתקיים בסופו.

מסופר שפעם נשאל הגה"ק בעל חידושי הרי"ם זי"ע, על דבר שאנו רואים לפעמים שפושעי ישראל נלחמים כנגד בני ישראל החרדים לדבר ה' וידם על העליונה, ולכאורה הרי אמרו חז"ל (שבת קד, א) קושטא קאי שיקרא לא קאי, כי השקר אין לו רגלים, ואיך הרשעים עושים ומצליחים. והשיב החידושי הרי"ם, נכון הדבר שכל דבר אמת מקיים את הדבר, ואילו השקר משבר ומבטל את הדבר, אכן אדרבה בהיות שהאמת טבעו לקיים כל דבר, על כן אפילו לדבר עבירה כשהרשע עושה את מעשהו בכל אמיתות לבבו מבלי כוונה על מנת לקבל פרס, נמצא שיש בו ניצוץ של אמת בבחינת שכנינת בגלותא, אותה נקודת האמת היא המביאה אותו להצלחה. לעומתם אפילו יראי ה' המאמינים בה' ובתורתו ועוסקים בתורה ובתפילה, אם בתוכיות לבבם ישנה נקודה של שקר על מנת לקבל פרס, הרי שקר אין לו רגלים, ולכן אין מעשיהם מתקיימים, עד שבעוונותינו הרבים הרשעים עושים ומצליחים, עכ"ל.

זו היא סיבת הדבר שהיו כמה וכמה רשעים שפעלו והצליחו בדרכם ובשיטתם, הכל מפני שהקריבו את עצמם לשיטתם בכל נפשם ואמיתות לבבם שלא על מנת להרוויח ממון, ונקודת האמת שבתוכם נתנה חיות לפעולה שעשו לעשות ולהצליח.

על כן גם בלעם, כל עוד שהיתה שנאתו לישראל שנאה עצמית באמיתות לבבו, כפי שכך הוא רצון השי"ת שיהיה

אחד שיכול להתמצע בין שניהם, ובוה נעשה פי בלעם גבול בפני עצמו והדבר מפסיק לגבול כח המדבר והדיבור, ואז כח תדבר, רוח הקודש היא תדבר וכו' עיי"ש.

הו"י אומר שלאמיתו של דבר לא היה אפשר במציאות שמפיו הטמא והטרף של בלעם הרשע יצאו דיבורים קדושים דיבורי נבואה, אלא שהשי"ת נתן כח דיבור סמוך לפיו והדיבורים מרוח הקודש נדברו מאליהם. לכן אמר הכתוב כאן, ואך את הדבר אשר ארבר אליך אותו 'תעשה', היינו שתעשה להחזיק את פיך באופן שיצאו ממנו הדיבורים, אבל הדיבור עצמו לא יבוא ממך.

מהטובות אשר יגיעו לישראל, ורצה שיתגלו על ידי בלעם נביא האומות לפרסם מעלת עם קדושו לפני כל האומות ואשר תבאנה לישראל מהטובות באחרית הימים וכליון האומות על ידי ישראל לבסוף, וידעו האומות מפי נביאם הדברים ככתבם להרבה תועלויות הנמשכות לישראל נגלים ונסתרים, ולפי שאדם זה הוא אדם מובהק בכיעור ותיעוב ושיקוץ לא תנוח עליו הרוח הקדושה המגדת העתידות, גם הדברים מצד עצמן דברי קודש הם ולא יחנו בנוי ממא, לזה נתחכם ה' לעשות תיקון לדבר קדושה לכל תעבור במבוי מטונף ועשה מחיצה בין כח המדבר והדיבור עצמו ובין פי חזיר, והוא מאמר וישם ה' דבר אחד בפי בלעם, הציע כח

בשולחן הטהור ליל ש"ק פרשת בלק תשכ"ב

מלובלין זי"ע נגד אחד מצדיקי הדור, והדברים עתיקין (ראה בד"ק בשו"ט ליל ש"ק פרשת קרח תש"ד, גליון אלף תתקנ"ח; שיעור חומש ורש"י פרשת חיי שרה תשל"א, גליון אלף קפ"ד; שיעור חומש ורש"י פרשת יתרו תשל"ב, גליון אלף תשי"ב; שפע חיים, רעוא דרעיון, פרשת תולדות, מאמר ח, אות ד).

זוה יש לומר היה כאן, שהקב"ה שמר את בלעם הרשע מכל חטא כדי שלבסוף יקלל ישראל ויקבל את עונשו, ולזה רמז המסורה, ינחני במעגלי צדק, למה הניח הקב"ה שאני ילך במעגלי צדק, כדי שיהיה ינחני בלק ואקלל את ישראל, והבן.

בתוה"ק (במדבר כג, ז) וישא משלו ויאמר מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם לבה ארה לי יעקב ולבה זועמה ישראל.

בבעל המורים איתא, ינחני ב' במסורה, הכא ינחני בלק, ואידך (תהלים כג, ג) ינחני במעגלי צדק. ויש להבין שייכות הדברים זה לזה.

ונראה לפרש על פי מה שהעידו צדיקים על אחד מתלמידי היהודי הקדוש זי"ע, כי היצר הרע שמר עליו ארבעים שנה מכל עון ואשמה ושלא יבוא לידי הרהור עבירה, כדי שלבסוף יתקבלו דברי לשון הרע שסיפר לפני הרה"ק הרבי

בשולחן הטהור יום ש"ק פרשת בלק תשכ"ב

ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם (תהלים קו, לה), ומשום שנממעו בין העכו"ם היו אנוסים לגמרי ולא מגיע להם עונש כלל.

וזה שאמר לו, הנה 'עם' יצא ממצרים וגו', 'עם' מורה על דרגה שפלה, מלשון כי שחת עמך (שמות לב, ז), ולכן, לכה נא ארה לי את 'העם' הזה, שהם אנשים פחותים כמונו והם רוצים להילחם עמנו, ואם כן ראויים הם לקללה.

ובזה יש לפרש הכתובים (לעיל א-ב) וירא בלעם כי טוב בעיני ה' לברך את ישראל ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים וישת אל המדבר פניו, וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שוכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלקים. ובתרגום אונקלוס, ושוי לקבל עגלא דעברו ישראל במדברא אפוחי, ובתרגום יונתן, ושוי למרברא אנפוי למדכר עליהון עוברא דעיגלא דעברו תמן. וברש"י (מהגמרא בבא בתרא ס, א) שוכן לשבטיו וכו', ראה שאין פתחיהם מכוונין זה כנגד זה שלא יציץ לתוך אהל חבירו, ותהי עליו רוח אלקים, עלה בלבו שלא יקללם.

ויפורש, דהנה בלעם הרשע רצה לקטרג על בני ישראל הללו עובדי עבודה והללו עובדי עבודה זרה, אבל האמת כנ"ל משום שהיו מעורבים בין העכו"ם למדו ממעשיהם, וזה היה גם מענה על מעשה העגל במדבר, משום שעדיין היה טמון בליבם טומאת מצרים, שם היו מאתים ועשר שנים והיה מוחם מבובל עדיו מן הגלות במצרים, ומשום הכי הם כאנוסים כנ"ל. ולזה כאשר וירא

בתוה"ק (במדבר כב, ט) ויבא אלקים אל בלעם ויאמר מי האנשים האלה עמך.

באור החיים הקדוש הקשה, למה הוצרך הקב"ה לשאול אותו בלשון מי האנשים האלה 'עמך', הא ודאי לא שאל אותו על אנשים אחרים, עיי"ש מה שתירץ לדרכו בקודש. עוד קשה מהו הלשון 'האלה', והיה די לו לומר מי האנשים ותו לא.

ונראה לפרש, דהנה לעיל נאמר (ה-ו) וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור פתורה אשר על הנהר ארץ בני עמו לקרוא לו לאמר הנה עם יצא ממצרים הנה כסה את עין הארץ והוא ישב ממולי, ועתה לכה נא ארה לי את העם הזה וגו'. ולכאורה צריך ביאור למה היה צריך לומר לו הנה עם יצא ממצרים, מאי נפקא מינה מהיכן יצאו.

והביאור הוא, דבלק הרשע רצה להזכירו לבלעם הרשע שבני ישראל אינם טובים יותר משאר אומות העולם, כמו שטען שר של מצרים מה נשתנו אלו מאלו, הללו עובדי עבודה והללו עובדי עבודה זרה וכו' (עיי' שמות רבה כא, ז; ילקוט שמעוני, פרשת בשלח, רמז רלד), וממילא יכול הוא לבוא ולקללם. אבל האמת אינו כן, כי אומות העולם היו מאז ומעולם רעים וחמאים לה' מאד, ומעולם לא היה להם איזה רצון ומחשבה טובה לשוב אל ה', בעוד שבני ישראל היו יראים מהקב"ה קודם שבאו למצרים, ורק מפני שהיו שם במצרים זמן רב משום כך

חברים רעים והוא נמצא בסביבה רעה אזי הוא לומד ממעשיהם, ודבר זה הוא לימוד זכות על בני ישראל, כי מה אנשים אלו שלא היו כי אם זמן קצר אצל בלעם הרשע והוא בלעם היה רק איש אחד, אף על פי כן נעשו רשעים יותר גדולים ממה שהיו מעיקרא, קל וחומר בן בנו של קל וחומר בני ישראל שהיו במצרים זמן ארוך מאד של מאתים ועשר שנים והמצריים היו אומה גדולה, אז ממילא היו בני ישראל אנוסים גמורים ואינם ראויים לקללה כלל, אלא אדרבה עכשיו שהם יצאו ממצרים ועשו תשובה וקיבלו עליהם לקיים את התורה הם ראויים עוד לברכה.

וזה שאמר הכתוב, ויבא אלקים אל בלעם ויאמר מי 'האנשים האלה', כלומר שהיו מתחילה אנשים מהוגנים, ועכשיו הם 'עמך', היינו ראה והבט עכשיו כשהם עמך איך הם נעשו, ומזה תראה שאין לדון את בני ישראל לחובה מפני שהיו בסביבה רעה והיו ממש אנוסים, והבן.

את ישראל שוכן לשבטיו, שראה שאין פתחיהם מכוונים זה כנגד זה, וזאת משום שכל אחד היה פוחד ומתיירא שמא שכנו הוא מהערב רב והוא רשע טמון כשעדיין הוא משוקע בטומאת מצרים רח"ל, וזוה יש לימוד זכות גדול על בני ישראל שבאמת הם רוצים עכשיו לעשות תשובה ולקבל עליהם עול המצוות באמת, ואינם רוצים ללמוד אחד מרעת חבריו כמו שהיה במצרים, [וראה בתרגום יונתן על הכתוב (שמות ב, כה) וירא אלקים את בני ישראל וידע אלקים - וגלי קדמוי ית תיובתא דעבדו בטומרא דלא ידעו אנש בחבריה], לכן אז ותהי עליו רוח אלקים, עלה בלבו שלא יקללם, כפירוש רש"י.

וזה שאמר הקב"ה לבלעם הרשע בעת שבאו אליו זקני מואב וזקני מדין לדבר אליו דברי בלק, דהנה מתחילה טרם שבאו אליו היו הם אנשים מהוגנים ולא היו שונאי ישראל כל כך, ועכשיו שבאו אליו והיו במחיצתו זמן קצר מאד כבר נתהפכו לאנשים אחרים ממש ולא היו ניכרים. מכך ראייה שכאשר יש לאדם

לעילוי נשמת

הרה"ח ר' שמחה ניסן ז"ל בן הגה"ח ר' שלמה דוד ז"ל רומנברג
מרושמי דברות הקודש מכ"ק מרן אדמו"ר זי"ע בשנים תש"י - תשמ"ו
נלב"ע ביום כ"ב תמוז תש"ע
תנצב"ח

לקיים רצון צדיק!

המעוניינים לתרום להדפסת גליונות הד"ת
לכבוד השמחה במעונם, או להנציח קרובים
נא יפנו מבעוד מועד בטלפון: 052-7140042

דברי תורה

מכ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

גדר מזה וגדר מזה

מעיקרן של תורה והלא הם כתובים לעיל בפרשת אחרי, אלא קאי על עניני הרשות אשר לא נזכרו בתורה כאיסור, וכגון להיות מסובאי יין וזוללי בשר ובעל תאוה וכדומה, והיינו שלא יהיה נבל ברשות התורה. ואחר שכתבה תורה האיסורים עצמם מדין עיקר תורה, שוב בא הכתוב וצוה קדושים תהיו, שכל אחד יקדש עצמו במותר לו ויעשה גדרים וסייגים לפי דרגתו, עיי"ש.

ויש ליישב דברי רש"י במה שחזר הכתוב להזהיר כאן על הפרישה מן העריות אחר שכבר הוזהרנו עליהם בפרשת אחרי, דבאמת גם לדעת רש"י אין הכוונה כאן לגוף איסורי עריות, אלא להרחקה והבדלה מהם, וכעין דמצינו בחז"ל (עין כתובות לו, א) שניות לעריות עיי"ש. שכן אמרו חז"ל (יבמות כ, א) קדש עצמך במותר לך, שצריכים לעשות גדר ופרישות יתירה אף בדברים המותרים כדי שלא לבוא לידי מכשול בעבירה עצמה ח"ו, וכן הוא במשנה (אבות א, א) הם אמרו שלשה דברים וכו' ועשו סוג לתורה, כי בכדי שיוכה האדם לעמוד בקדושתו ולהיות דבוק בתורה הקדושה וקיום מצוותיה, צריך הוא לעשות משמרת למשמרת.

בתוה"ק (במדבר כב, ב-ד) וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמורי וגו' עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו בלחוך השור את ירך השדה וגו'.

בספרים הקדושים ביארו למה נקט לאמורי דייקא, ולא לסיחון ולעוג וכדומה.

בבעל המורים איתא, ילחכו ב' במסורה, הבא עתה ילחכו הקהל, ואידך (מיכה ז, יז) ילחכו עפר כנחש. וצריך ביאור המכוון בזה.

הזו פרושים מן העריות על ידי גדרים וסייגים

נקדים מדברי כ"ק אדמו"ר זי"ע על הכתוב בפרשת קדושים (ויקרא יט, ב) דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם, וברש"י, קדושים תהיו - הו פרושים מן העריות ומן העבירה, שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה. אבל ברמב"ן חלק על דברי רש"י וכתב דאין הפרישה הזו קאי לפרוש מן העריות אשר האיסורים הללו הם

להם חשש אף לילך ברחובות העיר ועם כל זה להיות שמורים מכל נקודה קטנה של הרהור עבירה, אולם מה יעשו פשוטי עם ואזוכי קיר.

לזה בא הכתוב בפרשת קדושים ואמר, **דבר אל כל עדת בני ישראל, היינו אל כל ישראל בלי יוצא מן הכלל, וגם פשוטי עם בכלל, ואמרת אליהם קדושים תהיו, וכדברי רש"י** הוו פרושים מן העריות ומן העבירה שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה, ואין המכוון לגוף איסור עריות שכבר מפורש בפרשה דלעיל, אלא שכל אורח החיים יהא באופן של גדר ופרישות והרחקה, עד שלא יהא קיים מושג של התקרבות לירי עבירה כל אחד לפי ערכו, ובאופן כזה יזכה כל אחד להינצל מגוף העבירה. ונמצא דמר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי, כי רש"י והרמב"ן נתבארו בסגנון אחד, דעל ידי שיקדש אדם עצמו במותר לו ויעשה לעצמו גדרים וסייגים, יזכה לפרוש מן העריות ולא יבא לידי חטא. עכדה"ק ועיי"ש באריכות.

דרך הצדיקים להילחם ביערם אינו שייך אצל פשוטי עם

על פי דבריו יבואר הא דאיתא בגמרא (עבודה זרה יז, א), רבי חנינא ורבי יונתן הוו קאזלי באורחא, מטו להנהו תרי שבילי, חד פצי אפיתחא דעבודת כוכבים וחד פצי אפיתחא דבי זונות, אמר ליה חד לחבריה נזיל אפיתחא דעבודת כוכבים דנכים יצריה [נלך על פתח בית עבודת כוכבים שכבר שחמורו אנשי כנסת הגדולה ליצא דעבודה זרה (סנהדרין סד, א) ואין חשש שנימושך לשם], אמר ליה אידך,

מדרכי החסידות להרבות בהרחקות כדי לא לבוא לידי עבירה

זה הוא אחד מן הענינים שהבעש"ט הקדוש שם עליה דגש גדול והשתית עליה את דרכו, שכידוע היתה דרכו הקדושה מיועדת בשביל הכלל כולו, וגם לקרב פשוטי עם ליהדות, ועד אז היו דורות של יראים ושלמים אשר בכוחם היה לומר גירא בעינא שיטנא, והיו יכולים להתגרות עם היצר הרע בדרכים שונות ולהכניע אותו, ואולם הוא בקדושתו ראה דלא כדורות הראשונים דורות האחרונים, והדורות מתמעטים והולכים, ראיתי בני עליה והמה מועטין, ולאו כל אחד בכוחו להתגבר במלחמה גלויה נגד היצר, ועל כן הורה את דרך האמת שגם פשוטי והמון העם יעלה בידם להתגבר על יצרם הרע, וזאת על ידי שכל אחד כפי ערכו ודרגתו יעשה לעצמו סייגים וגדרים והרחקות שונות כדי שלא יבוא לידי נסיון.

וזהו אחד מהטעמים שהחסידים הקפידו על לבוש מסויים, לילך תמיד עם מגבעת ומלבוש ארוך, כי כאשר אדם לובש בגדים אלו הרי זה מגביל ומרחיק אותו שלא ילך למקומות שאינם מהוגנים וכדומה, וכיוצא בזה גדרים והגבלות שונות. כי הבעש"ט ראה שבלי זה לא יהא קיום ליהדות בדורות הללו, ודרך זו נכונה גם לפשוטי עם.

ובפרשת אחרי אכן נאמרו גופי איסורי התורה, אבל רק יחיד סגולה צדיקים קדושי עליון שגדולים ממלאכי השרת יש בכוחם להיזהר ולהינצל מגוף האיסור אף בלי לעשות שום הרחקה, ואין

אין לו, ולמדו זאת מהכתוב (דברים ה, א) ולמדתם אותם ושמרתם לעשותם, כל שישנו בעשיה ישנו בלמידה, כל שאינו בעשיה אינו בלמידה. ולכאורה צריך ביאור למה אף תורה אין לו, ולמה לא יהא מי שבגדר תורתו אומנותו, וכבר אמרו חז"ל (פאה א, א) ותלמוד תורה כנגד כולם. והאר"ך כ"ק אדמו"ר זי"ע כמה פעמים גם בפלפוליו לכאר מדוע אף תורה אין לו.

וי"ש לומר המכוון באומרו אין לי אלא תורה, שרוצה לקיים רק גופי תורה המפורשים במקראות ותו לא, ואינו יודע שמן ההכרח להרחבות בגדרים וסייגים יותר ממה שכתוב בתורה, ולעשות הרחקות כדי שלא להגיע לידי עבירות המפורשות בתורה, ומענתו בפיו על כל ענין, היכן נכתב בתורה שצריכים לעשות כך ושאסור לעשות אחרת, והיכן כתוב שצריכים להתנהג באופן כזה או ללבוש לבוש מסויים דייקא אשר הוא רק מדרכי החסידות. ועל אדם כזה נבאו חז"ל שבסופו של דבר אף תורה אין לו, כי כל האומר שאין צריכים לקיים אלא מה שכתוב בתורה ולא יותר, ואינו מבין שמוכחים להוסיף הרחקות והגבלות, סופו לבוא לידי תקלה ולידי מכשול, ויעבור על איסורי תורה וישאר ריק מכל.

המוסיף גדרים וסייגים זוכה לאור המקיף שמגין עליו מן העבירה

ביתר נופך יש לומר בהקדם דברי זק"ק מוהרצ"א מדינוב זי"ע בספה"ק בני יששכר (מאמרי תשרי, מאמר י, אות ז) לכאר הענין של חומרות והידורי מצוה שלא נצטוונו עליהם על ידי משה רבינו בהר

ניזיל אפיתחא דבי זונות ונכפייה ליצרין [היינו שילחמו ביצרם שלא להימשך שמה] ונקבל אגרא וכו'.

וי"ש לומר שבאו להורות ב' הדרכים שישנם בעבודת ה', שצדיקים קדושי עליון יש בכוחם להתגרות ביצרם בלי שום חשש, ולכן אמר חד לחבריה ניזיל אפיתחא דבי זונות ונכפייה ליצרין, אבל חברו לא הודה לו באמרו שאי אפשר לקבוע דרך זו כדרך הכלל, דזה שייך רק לצדיקים שיכולים לומר גירא בעינא דשיטנא, אך מה יעשו קמני דעת, מה יעשה הבן ולא יחמא אם ילך במקומות מופקפים. ואנשים כאלו אין להם עצה אחרת אלא לעשות גדרים וסייגים ולהוסיף הרבה הרחקות והגבלות, לילך רק במקומות שאין באים שם לידי נסיון ולהתרחק ממחוי קשת מכל מקום שיש בו נדנדור איסור וחשש לבוא לעבירה.

ובך היה דרכם של אבותינו הקדושים ורבותינו הקדושים מתלמידי הבעש"ט הקדוש, להרחבות בגדרים וסייגים, וכמו שהאר"ך כ"ק אדמו"ר זי"ע כמה פעמים בדרשותיו על הקפידא ללבוש מלבושי חסידים, כי בלבוש כזה לא יוכל לילך ולעמוד בכל מקום שמתאווה נפשו ללכת, וכך לא יבוא לידי נסיונות ויעלה בידו יותר בניקל להתגבר על יצרו הרע.

מי שאינו עושה לעצמו הגבלות והרחקות בוודאי יבוא לידי עבירה

כזה יבואר מאמרם ז"ל (יבמות קט, ב) כל האומר אין לי אלא תורה אף תורה

ובאשר אדם מישראל מתנהג כדת של תורה באופן הראוי וממשיך עליו אור המקיף, הוא זוכה על ידי זה לשמירה עליונה מצד אומות העולם שאינם מבינים ענין אור המקיף, וכן הכתוב אומר (דברים כח, י) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך, לא רק בתוכך ובפנימיותך אלא שם ה' נקרא גם עליך ומסביבך, ועל ידי זה ויראו ממך, כי תפול עליהם אימתה ופחד. עכדה"ק בתוספת ביאור, ועיי"ש באריכות (ועיין אנרא רכלה, פרשת בשלח, ד"ה מהו ויסב).

ויש לומר דמלבד השמירה מהמוזיקים ומאומות העולם על ידי אור המקיף, זוכים גם לשמירה מהקליפות הטמאות שמחטאות את האדם וגורמות לו לבוא לידי מכשולות, כדאיאת באריכות בספה"ק קב הישר (פרק א) שכל העבירות שהאדם עושה מקורם מהרוחות הטמאות וקליפות טמאות השטין בעלמא, וכשאדם הולך ברחוב נדבקים אליו מאלו הרוחות הטמאות ומביאים אותו לידי הרהורים רעים ומחשבות רעות רח"ל. ובוה שמוסיפים גדרים וסייגים והידור מצוה וזוכים לאור המקיף, נופל על המוזיקים והקליפות אימה ופחד והם בורחים ממנו ויראים לגשת אליו. ובוה גופא נחשב שעושה לעצמו גדר וסייג שלא יבוא לידי עבירה.

המוסיפים מילתא דחסידותא מרבים כבוד שמים

עוד נקדים מדברי הרה"ק משינאווא זי"ע בספה"ק דברי יחזקאל (פרשת תבא, ד"ה את ה' האמרת) על הפסוק (דברים כו, יז-יח) את ה' האמרת היום להיות לך לאלקים

סיני. והביא מדברי רבינו חיים וויטאל (עין חיים, שער ב, ענף א) שגופו של אדם מורכב מב' פעמים רמ"ח אברים, כי ישנם אברים פנימיים וישנם אברים חיצוניים, והוא בסוד עשה לך שתי חצוצרות כסף (במדבר י, ב), וב' פעמים רמ"ח עולה בגימטריא מלכו"ת, כי כשאדם מאיר את כל אבריו, הן הפנימיים והן החיצוניים, הריהו זוכה לעול מלכות שמים שלימה.

ומבאר על פי זה, שעל גוף המצוה שהאדם מקיים כפשוטו וכהלכתו ככתוב בתורה ובשולחן ערוך, הריהו זוכה לאור פנימי לרמ"ח אבריו הפנימיים, ואילו על תוספת של הידורים וחומרות הוא ממשיך עליו אור המקיף לאברים החיצוניים. וזהו כדוגמת הרוצה למלאות ב' כלים המונחים זה בתוך זה, שמוזג לכלי הפנימי וכשמתמלא על גדותיו נוטף ממנו לכלי החיצון. וזה רמזו בקרא (בראשית כב, א) ויאמר אליו אברהם"ם אברה"ם, בגימטריא ב' פעמים רמ"ח, כי אברהם אבינו תיקן עצמו והמשיך עליו גם אור פנימי וגם אור המקיף.

וענין אור המקיף שייך רק אצל בני ישראל בלבד ולא אצל אומות העולם, דאף שמשמרים שבע מצוות של בני נח, אבל הענין של הידורים וחומרות אינו שייך אצלם. והביא מהרה"ק רבי פנחס מקארין זי"ע, דלכן אצל בני ישראל נחשב כבוד לילך במלבוש עליון שרומז על אור המקיף, מה שאין כן אצל אומות העולם, דגם אם ילבש איזה בגד עליון מחמת הקור וכדומה, הרי בהליכתו לבית שרים נכבדים יפשיט מעליו את הבגד העליון כי הוא לו לחרפה, וזהו בסוד הכתוב (בראשית ג, א) והנחש היה ערום.

שמים והדר הוא לכל חסידיו. נמצא אף שאינו מבואר בתורה התנהגות משני כתות הנ"ל, עם כל זה ניכר ומוכן למי שרוצה לידע ולהבין כי דרך הכת המטיילים הנ"ל שלא לרצונו של הבורא ית"ש, והדרך מכת היראים הנ"ל הוא רצון וכבוד שמים ונחת רוח להבורא כל העולמים ית"ש, עכ"ל^ק.

בזה מבאר דברי רש"י, את ה' האמרת והאמירך, אין להם עד מוכיח במקרא, רצ"ל לשני הכיתות הנ"ל אין עד מוכיח מפורש במקרא, היינו מן התורה אין להוכיח מי הוא את ה' האמרת והאמירך יותר מחברו. אבל עם כל זה **מצאתי** להם עד והוא לשון תפארת, דיש ראיה שדרך היראים היא תפארת לעושיהם וכבוד שמים מתרבה ומתפאר על ידם, ולעומת זאת יתאמרו כל פועלי און, שאנו רואים בחוש שהדרך השניה של האנשים המטיילים בחוצות הוא לא טוב ונצמח מזה שהם כמו פועלי און, עכ"ל^ק.

ומובן שהענין שהביא הרה"ק משינאווא לגבי סעודה שלישית הוא כדוגמא בעלמא וללמד על הכלל כולו יצא, דכך הוא דרכו של יצר הרע, שבא להסית ולהדיח את האדם ביתר שאת בענינים שאינם מפורשים בתורה, והם כגדרים וסייגים על מנת להתחזק בקדושה ובעבודת ה', ביודעו שעל ידי שיתרשל בגדרים וסייגים יבוא ממילא לדבר עבירה. ולכן אין לאדם לשאול על כל ענין היכן כתוב שאסור וכדומה, אלא לקיים מה שנאמר (שיר השירים א, ח) צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים.

ויש להוסיף לדברי הרה"ק משינאווא, דלכן נרמז הענין בתיבות האמרת

וגו' וה' האמירך היום להיות לו עם סגולה וגו', וברש"י, האמרת והאמירך, אין להם עד מוכיח במקרא וכו' ומצאתי להם עד, והוא לשון תפארת, כמו יתאמרו כל פועלי און (תהלים צד, ד) עכ"ל, ודקדק דלכאורה זהו כסתירה בדברי רש"י, דמתחילה כתב אין להם עד מוכיח, ולבסוף כתב שמצא להם עד.

והאריך לתרץ זאת בדרך מוסר והדרכה בענין שהוא יסוד גדול בדרכי היהדות המסורה לנו, וז"ל, דהנה יש בני אדם דאינם נוהגים במילי דחסידותא, ואומרים כי הם אינם מהחסידים רק מקיימים מה שהוא על פי דין בשלחן ערוך, ולא הדברים שהם לפני משורת הדין, כמו למשל, בשבת קודש אחר תפלת מנחה היראים יושבין בשלש סעודות ומזמרין שירות ותשבחות באגודה אחת, והם הולכים אז למייל בחוצות עם נשותיהם ואומרים שהם מתנהגים על פי דין, שאין חייב על פי שולחן ערוך לומר אז שירות ותשבחות, וגם אין מבואר בשולחן ערוך שאסרו אז למייל עם אשתו בחוצות, ואדרבא זהו עונג שבת שלו. ואי אפשר להביא להם ראיה מן התורה שדרך הזה ומנהגם אסור על פי הדין.

אמנם באמת נראה תכלית הדבר, סוף מעשה במחשבה תחילה, כי ההולכים למייל בחוצות מתחברים עם אנשים שאינם מהוהגים, כי מי אז מהמטיילים בחוצות על פי רוב אנשים שאינם מהיראים, ועבירה גוררת עבירה, שהמייל הזה סופו ותכליתו מביא על פי רוב לדברים לא טובים כידוע. אמנם היראים המזמרין אז שירות ותשבחות, הוא השלחן אשר לפני ה' ונתרבה כבוד

עד מאד כי הבין שלא יוכל להתגבר עליהם ולנצחם מחמת האור המקיף שיש להם.

ויבואר המסורה, שאמר בלק ברוב פחדו, עתה ילחבו הקהל את כל סביבותינו, כי לנו אין את הבחינה של אור המקיף אשר אמור להגין מסביבותינו שלא יוכלו אויבנו לשלוט בנו, שכן אנו אומות העולם בגדר ילחבו עפר בנחש אשר הנחש היה ערום בלי אור המקיף, כדברי זק"ק מוהרצ"א זי"ע, ולכן ויקץ מואב מפני בני ישראל.

בן מצינו בהמשך הפרשה (כב, כד) ויעמוד מלאך ה' במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה, והרמז בזה דבכדי לזכות ויעמוד מלאך ה' במשעול הכרמים, היינו למלאך ה' שישמור עלינו בכל עת בבחינת כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכך, ושלא ישלטו עלינו שום מוזיק ואויב ברוחניות ובגשמיות, העצה לזה הוא לעשות גדר מזה וגדר מזה, להוסיף גדרים וסייגים בכל מקום שיהיה בכדי שלא ניכשל בשמיעה או ראייה אסורה, וכך יקויים בנו וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך.

ובעידן רעוא דרעזין

ש"ק פרשת בלק תשנ"ה

והאמירך, שהם מלשון 'אימרא' והיינו מה שאורגים סביבות הבגד כדי שלא יקרע, ורומז לגדר וסייג ומילתא דחסידותא שהאדם מוסיף לפנים משורת הדין, ועל ידי זה זוכה להגנה ולשמירה מהמוזיקים והחיצונים שלא יעלה בידם לבוא אליו ולהחמיאו.

פחדו של בלק מבני ישראל מחמת אור המקיף שמגין עליהם

ענין זה הבין בלק בכח טומאתו, וכדאיאת בווהר הקדוש (פרשתו, ח"ב דף קיב, ב) שבלק היה מכשף יותר מבלעם והיה בבחינת נחש הקדמוני עיי"ש, והוא השיג שכוחם של בני ישראל להינצל מאומות העולם ומלכי האמורי הוא מחמת שמוסיפים גדרים וסייגים ועל ידי זה זוכים לאור המקיף ושם ה' נקרא עליהם וכולם יראים מהם.

וירמז בלשון הכתוב, וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמורי, מלשון אימרא כנ"ל, בבחינת ה' האמירך היום, אשר כדברי הרה"ק משינאווא זי"ע מורה על הידורי מצוות וחומרות אשר אין להם עד במקרא. ומשראה זאת בלק הבין את כוחם וגדולתם של ישראל, ומחמת כן נתיירא

יעמוד על הברכה ידידנו הנכבד שהרים תרומתו קודש להדפסת הגליון

הרה"ח ר' יוסף דהן הי"ד – נתניה

לעילוי נשמת

חמותו החשובה מרת **אסתר** ע"ה ב"ר מרדכי וגרסיה ז"ל

נלב"ע ביום כ"ב תמוז תשפ"ג

תנצב"ה

יַעֲמִדוּ עַל הַבְּרֵכָה יַיִדִינוּ הַנִּכְבָּדִים שֶׁהֵימּוֹ תְּרוֹמַתָּם קוֹדֵשׁ לַהֲרַפְסַת הַגִּלְיוֹן

הַרְהִי"ח ר' פִּינְחָס גְּרוֹס הִי"ו

אַלְעָד

לְכַבּוֹד שְׂמַחַת הַתּוֹרָה שֶׁל בְּנוֹ הַיָּקָר הַמּוֹ"מ בְּתוֹ"י

הַבְּהַי"ח מוֹרִינוּ חֵיִים אֶלְעָזָר הִי"ו

שִׁזְכָּה לְעַמּוּד בְּכוֹר הַמִּבְחָן בַּהֲצִלָּחָה רַבָּה עַל אֵלֶּף דְּפִי גַפְ"ת בַּעַל פֶּה

וְנִתְעַסָּר בְּתוֹאֵר "מוֹרִינוּ" בְּיוֹמָא דְּהִילּוּלָא ט' תַּמּוּז

ע"י כ"ק מֶרֶן אֲדַמּוֹ"ר הַגַּה"ק שְׁלִיט"א

יְהִי רַצּוֹן שִׁימְשִׁיךְ לְהַתְעַלּוֹת מַעֲלָה מַעֲלָה בְּאַהֲלָה שֶׁל תּוֹרָה,

וְלֹאִילָנָא דְּבִרְבָּא יִתְעַבֵּד בְּכֶרֶם בֵּית ה' לְגִאּוֹן וּלְתַפְאֶרֶת

הַרְהִי"ח ר' חֵיִים שְׁמַעוֹן הַרְבֵּסֶט הִי"ו

קִרְיַת הַבַּעַש"ט, פֶּתַח תְּקוּהָ

לְכַבּוֹד שְׂמַחַת הַתּוֹרָה שֶׁל נִכְדּוֹ הַיָּקָר הַמּוֹ"מ בְּתוֹ"י

הַבְּהַי"ח מוֹרִינוּ מִרְדְּכִי צְבִי הִי"ו – בֶּן בְּנוֹ הַרְהִי"ג ר' יַעֲקֹב שְׁלִיט"א

שִׁזְכָּה לְעַמּוּד בְּכוֹר הַמִּבְחָן בַּהֲצִלָּחָה רַבָּה עַל אֵלֶּף דְּפִי גַפְ"ת בַּעַל פֶּה

וְנִתְעַסָּר בְּתוֹאֵר "מוֹרִינוּ" בְּיוֹמָא דְּהִילּוּלָא ט' תַּמּוּז

ע"י כ"ק מֶרֶן אֲדַמּוֹ"ר הַגַּה"ק שְׁלִיט"א

יְהִי רַצּוֹן שִׁימְשִׁיךְ לְהַתְעַלּוֹת מַעֲלָה מַעֲלָה בְּאַהֲלָה שֶׁל תּוֹרָה,

וְלֹאִילָנָא דְּבִרְבָּא יִתְעַבֵּד בְּכֶרֶם בֵּית ה' לְגִאּוֹן וּלְתַפְאֶרֶת

הַרְהִי"ח ר' דָּב רּוֹבִין הִי"ו

אַלְעָד

בֶּן הַרְהִי"ח ר' שְׂמַחָה הִי"ו, וְחֹתֵן הַרְהִי"ח ר' אֶהְרֵן יִצְחָק יְהוּדָה בֶּרֶס הִי"ו

לְזִכּוֹת בְּנוֹ הַב' יוֹסֵף שִׁיחִי

שֶׁנִּכְנַס לְעוֹלַם הַמִּצְוֹת בְּמִזְלֵ טוֹב

יִזְכָּה לְרֹאוֹתוֹ עוֹלָה וּמִתְעַלָּה בְּמַעֲלֹת הַתּוֹרָה וְהִירָאָה, וּלְרֹב נַחַת וְאוֹשֶׁר כְּה"י

הַרְ"ר נֹתָן נֶטַע רוֹזֶנְבֵּרֵג הִי"ו

חִיפָה

בֶּן הַרְהִי"ח ר' יְהוּדָה לֵיב הִי"ו, וְחֹתֵן הַרְהִי"ח ר' שְׁמַעוֹן נֹתָן גִּלְיָן הִי"ו

לְזִכּוֹת בְּנוֹ בְּרוּךְ יִשְׁשֹׁכָר דּוֹב שִׁיחִי שֶׁנּוֹלַד בְּמִזְלֵ טוֹב

יִזְכָּה לְגַדְלוֹ לְתוֹרָה לְחוּפָה וּלְמַעֲשֵׂי"ט, וּלְרֹב נַחַת וְאוֹשֶׁר כְּה"י

הר"ר משה חיים וייס הי"ו

בני ברק

בן הרה"ח ר' יצחק הי"ו, וחתן הרה"ח ר' אהרן הרשקוביץ הי"ו
לזכות בתו תחי' שנולדה במזל טוב
יוכה לגדלה לבעל תורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נחת ואושר כה"י

הר"ר אברהם יהודה קלוגר הי"ו

קרית צאנז, נתניה

בן הרה"ח ר' ישראל דוד הי"ו, וחתן הרה"ג ר' יוסף שלמה קלוגר שליט"א
לזכות בתו תחי' שנולדה במזל טוב
יוכה לגדלה לבעל תורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נחת ואושר כה"י

הר"ר אריה שימון הי"ו

צפת

בן הרה"ג ר' יחזקאל שרגא שליט"א, וחתן הרה"ג ר' יעקב מאיר קראוס שליט"א
לזכות בתו תחי' שנולדה במזל טוב
יוכה לגדלה לבעל תורה לחופה ולמעש"ט, ולרוב נחת ואושר כה"י

לעילוי נשמת

האי גברא יקירא, מפארי עדתינו הק' באנטווערפן
הרה"ח ר' יהושע פישער ז"ל
בן יבלחט"א הרה"ח ר' פינחס שיחי' לאוי"ט
נלב"ע במיטב שנותיו, ביום ט"ז תמוז תש"פ

תנצב"ה

הונצחו ע"י המשפחה הנכבדה הי"ו

לעילוי נשמת

הגאון רבי יעקב שלום ב"ר אברהם צבי ז"ל ארנפלד
תלמיד חביב לכ"ק מרן אדמו"ר זי"ע
מראשי הכוללים במרכז התורה קרית צאנז נתניה
נלב"ע ביום כ"א תמוז תשע"ג

תנצב"ה

הונצחו ע"י משפחתו החשובה הי"ו

הרה"ח ר' **יעקב ישראל אריה ברגר** הי"ו - קרית צאנז, נתניה
ובניו הי"ו

לכבוד שמחת התורה של חתנו, האבר"ך המופלג בתויר"ש
הרב **מאיר שפיצר** שליט"א - מטובי לומדי כולל ש"ס - חיפה
בן הרב אליהו יוסף שליט"א

שזכה לעמוד בכור המבחן בהצלחה רבה על כל הש"ס
וקבלתו נזר עטרה מקרן הפרסים "שפע חיים ותורה"
מידי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, ביומא דהילולא ט' תמוז
יהי רצון שימשיך להתעלות מעלה מעלה באהלה של תורה,
ולאילנא דברבא יתעבד בכרם בית ה' לגאון ולתפארת

הרה"ח ר' **חיים המרמן** הי"ו - קרית צאנז, נתניה
ובניו וחתניו הי"ו

לכבוד שמחת התורה של חתנו, האבר"ך המופלג בתויר"ש
הרב **עמרם גרין** שליט"א - מטובי לומדי מרכז התורה, קרית צאנז נתניה
בן הרה"ח ר' אהרן מרדכי הי"ו

שזכה לעמוד בכור המבחן בהצלחה רבה על כל הש"ס
וקבלתו נזר עטרה מקרן הפרסים "שפע חיים ותורה"
מידי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, ביומא דהילולא ט' תמוז
יהי רצון שימשיך להתעלות מעלה מעלה באהלה של תורה,
ולאילנא דברבא יתעבד בכרם בית ה' לגאון ולתפארת

הרה"ח ר' **יעקב שמעון שר** הי"ו - קרית צאנז, נתניה
ובניו וחתניו הי"ו

לכבוד שמחת התורה של נכדו, האבר"ך המופלג בתויר"ש
הרב **מיכאל דייטש** שליט"א - מטובי לומדי מרכז התורה, קרית צאנז נתניה
בן חתנו הרה"ח ר' שלמה דוד הי"ו

שזכה לעמוד בכור המבחן בהצלחה רבה על כל הש"ס
וקבלתו נזר עטרה מקרן הפרסים "שפע חיים ותורה"
מידי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, ביומא דהילולא ט' תמוז
יהי רצון שימשיך להתעלות מעלה מעלה באהלה של תורה,
ולאילנא דברבא יתעבד בכרם בית ה' לגאון ולתפארת